

PODNIKATELÉ V LYŽAŘSKÉM PRŮMYSLU

- ✓ Fajfkou, označ informace, které jsou pro tebe známé.
 - Minusem, označ informace, které jsou v rozporu s tím, co víš.
 - + Plusem, označ informace, které jsou pro tebe nové.
 - ? Otazníkem, označ informace, kterým nerozumíš nebo o nich chceš vědět více.
- Informace značené plusem a fajfkou si vypíš.
Text označený mínusem a otazníkem si ověř nebo k němu dohledej další informace.

TEXT 1: Z lidového sportu exkluzivní zábava. Jaká je budoucnost lyžování v Česku

Zdroj: *Seznamzpravy.cz, 7. 2. 2024*

Kvůli nedostatku sněhu se letos teprve po šesté v historii zrušil závod Jizerská padesátka. S vyššími teplotami a větrem se potýkají i organizátoři mistrovství světa biatlonistů v Novém Městě na Moravě, ti ale sníh na trať doplňují z uskladněných zásob. A podobné obtíže navíc netrápí jen Česko. Změní se lyžování kvůli oteplování? Zrušení lyžařského závodu Jizerská padesátka potvrdilo neblahý trend poslední dekády: sněhu už ubývá i ve středních polohách a teplých dnů během zimních měsíců je stále víc. „Vypadá to, že to je nový normál,“ konstatuje v podcastu 5:59 klimatolog Pavel Zahradníček z Ústavu výzkumu globální změny Akademie věd Czechglobe.

Podcast ho během rozhovoru zastihl v Kaprunu v rakouských Alpách. Expert se podívoval nad tím, že se tam teploty v těchto dnech drží na dubnových hodnotách, tedy kolem patnácti stupňů. „To je něco nepředstavitelného, musím přiznat,“ myslí si Zahradníček.

Z výzkumů nicméně podle něj vyplývá jeden nezpochybnitelný fakt – teplých zim v posledních deseti letech výrazně přibylo, a to na úkor těch chladných. Klimatolog situaci porovnává s 60. léty minulého století a nachází obrovské rozdíly především ve sněhové nadílce.

„Kdybychom vzali dny, kdy bylo sněhové pokrývky na povrchu více než 10 centimetrů, tak by to byl pokles o dvě třetiny oproti tomu, co bylo v 60. letech,“ říká klimatolog, který je rovněž členem týmu Intersucho.

Situace v Čechách se přitom podle něj podobá průběhu zimy, kterou zažívají Rakušané. Například ve výšce 800 metrů nad mořem, kde se nachází rakouský Kaprun, prý sníh téměř není. Venku tak potkává spíš cyklisty než lyžaře a za lyžováním musí vyjet do vyšších poloh.

Je tak nutné se spokojit s uměle udržovanými sjezdovkami a tratěmi. Rakousko má ale s něčím takovým dlouholetou zkušenost a navíc k tomu využívá nejmodernější technologie. Vedle nádrží na zachycování dešťové vody potřebné pro umělé zasněžování jsou to například solární panely, které pomáhají pokrýt obrovskou spotřebu energie.

Ani taková „výpomoc“ by ale nemusela podle klimatologa českým lyžařským střediskům v budoucnu stačit. „Modely nám ukázaly, že třeba v nížinách v Královéhradeckém kraji už v dalších 20 letech, do roku 2040, má ubýt 70 procent množství sněhu,“ popisuje. A zimní sezóna se podle něj zkrátí i v Krkonoších, horské oblasti kraje. A to o dvacet až pětadvacet dnů.

Potíže s umělým sněhem

Co se při takovém vývoji stane mimo jiné s lyžováním? Mohou sportovní příznivci čekat, že Jizerskou padesátku budou pořadatelé rušit stále častěji? Na to se snaží odpovědět druhý host této epizody podcastu 5:59 sociolog sportu Vojtěch Ondráček. I on nabízí spíše pesimistický výhled a upozorňuje na fakt, že už od 80. let minulého století se například světové poháry ve sjezdovém lyžování jezdí na umělém sněhu.

V Čechách ale mnohá střediska, například ta u menších měst a vesnic, takové finančně nákladné vybavení nemají. Ondráček si i proto myslí, že závodu Jizerská padesátka by

nemusely pomoci ani technologie. Podle něj by totiž při současných vysokých teplotách nevytvořily dostatečné množství umělého sněhu.

Sociolog navíc upozorňuje, že právě bojem proti klimatickým změnám ve sportu se dostáváme do „koloběhu“, ve kterém další podobné změny podporujeme.

„Budeme se asi muset omezit jenom na pár vybraných středisek, ty v těch nižších polohách nemají šanci v tomhle nastavení pokračovat,“ říká Ondráček, který je rovněž autorem sportovního podcastu Outsider. Další možností jsou potom i výhradně umělé sjezdovky a tratě pro běžkaře, které už ve světě existují. V Čechách se v souvislosti s tím plánuje výstavba multi sportoviště zimních sportů v pražské Chuchli.

Sport jako sociální identita

Podle Ondráčka takový vývoj nezadržitelně spěje k tomu, že přestane platit okřídlené „co Čech, to sportovec“. Tato představa se utvrdila zejména během socialismu a byla dána nejen dostupností sportů v mírném pásu, ale i tendencí tehdejšího režimu pohyb podporovat. To se nyní mění.

„Lyžování v rámci těch masových sportů, sportů, který dělají všichni a mají k tomu volný přístup, se stává čím dál tím exkluzivnější. V tomto případě třeba musíte mít peníze na to přesunout se tam, kde se lyžuje,“ říká. A odtud už je prý jen krůček ke sportu jako nové sociální identitě.

Zjednodušeně: někdo na sporty jako lyžování bude mít peníze a někdo ne. Podle Ondráčka tak už nyní vidíme, že se sporty profesionalizují a také, že se lidé specializují jen na určité aktivity. „Navazuje to na to, kolik máte peněz, jestli pocházíte ze sportovní rodiny nebo z té s vyšším kulturní kapitálem. Rodina, která má vyšší kulturní kapitál a to sportování tam není tak důležité, tak nedělá třeba tolik sportů, ale má svůj vybraný, kterým právě bývá to lyžování,“ dodává Ondráček.

TEXT 2: Nový trend v cestování - ekologicky šetrný turismus

Zdroj *oblastnilisty.cz, 30.06.2023*

Svět cestování prochází novou změnou, která klade důraz na ekologicky šetrné praktiky. Ekologicky šetrný turismus se stává stále populárnějším trendem, který přináší pozitivní dopady na životní prostředí a místní komunity.

Tento nový trend se soustředí na minimalizaci negativních vlivů cestování na životní prostředí. Cestovatelé se snaží snížit svou uhlíkovou stopu tím, že preferují ekologicky šetrné dopravní prostředky, jako jsou veřejná doprava, cyklistika nebo pěší turistika. Zároveň volí ubytování a stravování v zařízeních, které se řídí principy udržitelnosti a ochrany přírody.

Mnoho turistických destinací reaguje na tento trend tím, že nabízejí ekologicky šetrné možnosti pro cestování a ubytování. Například se rozšiřuje nabídka ekologicky šetrných hotelů, které využívají obnovitelné zdroje energie, minimalizují odpad a podporují místní ekonomiku. Některé destinace také implementují programy na ochranu přírody a podporu udržitelného rozvoje, aby zajišťovaly ochranu svých přírodních krás pro budoucí generace.

Ekologicky šetrný turismus také podporuje místní komunity a kulturu. Cestovatelé se snaží podporovat místní podniky, například nákupem místních produktů nebo služeb, a respektují místní zvyklosti a tradice. To pomáhá udržet místní ekonomiku silnou a zajišťuje udržitelný rozvoj místních komunit.

Dalším důležitým prvkem ekologicky šetrného turismu je vzdělávání a povědomí. Cestovatelé se snaží získat vědomosti o místním ekosystému, kultuře a životním stylu a snaží se minimalizovat svůj negativní dopad na místní prostředí. Vzdělávací programy a informační centra v turistických destinacích hrají klíčovou roli v osvětové práci a podpoře udržitelných turistických praktik.

Ekologicky šetrný turismus se tak stává nejen trendem, ale také odpovědným způsobem cestování. Cestovatelé si stále více uvědomují význam ochrany přírody a udržitelného rozvoje a snaží se přispět ke zlepšení světa, který objevují. S rostoucím povědomím a podporou může tento trend přinést pozitivní změny nejen ve světě cestování, ale také v ochraně životního prostředí a udržitelném rozvoji celé planety.

TEXT 3: Lekce ekologického lyžování. Rakouský SkiWelt využívá obnovitelné zdroje

Zdroj *idnes.cz*, 28. 2. 2023

Lyžařské areály patří k energeticky náročným provozům. Lanovky a sněžná děla spotřebují obrovské množství elektřiny. Výhodu tak v době krize mají areály, které vsadily na zelenou energii. Jedním z neekologičtějších provozů na světě je rakouský SkiWelt, který využívá sluneční záření a přírodní zdroje.

Armáda devítitunových strojů právě vyjela. Sněžné rolby jedna za druhou projíždějí kolem nás. Nemůžeme od nich odtrhnout oči, postupně se rozjíždějí každá jiným směrem a mizí ve svazích.

Přes 270 kilometrů sjezdovek, které rakouský areál SkiWelt Wilder Kaiser – Brixental nabízí, upravuje každý večer 70 nejmodernějších sněžných rolb. Rozježděný sníh modelují do úhledných varhánků. Přední radlicí rolba sních hrne, frézou ho rozemele a takzvanými finišery uhladí.

„Naše rolby jsem vybavené nejmodernějším systémem na měření sněhu. S pomocí GPS a senzorů se s přesností několika centimetrů ukazuje řidiči na obrazovce, jak velká vrstva sněhu se pod pásy těžkého stroje právě nachází,“ vysvětluje Anita Baumgartnerová z marketingového oddělení hlavní kanceláře SkiWeltu, která je naší průvodkyní po regionu. Rolby podle toho sních „přerozdělují“ – seberou ho z míst, kde je ho hodně, a nahnou ho tam, kde chybí.

„Tento systém snižuje spotřebu uměle vyrobeného sněhu, tudíž šetří vodu i energii, a to až o dvacet pět procent. A zároveň to znamená kratší pracovní dobu pro řidiče a nižší spotřebu pohonných hmot,“ doplňuje Anita.

I s novými „chytrými“ stroji tráví rolbaři na sjezdovkách každý den několik hodin. Záleží hodně na počasí – když hustě sněží, práce se jim prodlužuje. Zvlášť při úpravě černých sjezdovek. „Je to adrenalin, ale stroje jsou na prudkých svazích jištěné lany

zaháknutými do pevné kotvy nahoře na kopci. Aby se nepřevrátily. Můžou tak pracovat i při sklonu čtyřicet pět stupňů," vysvětluje Anita bezpečnostní systém.

Areál SkiWelt se skládá celkem ze šesti lyžařských středisek nad vesnicemi Brixen im Thale, Ellmau, Going, Hopfgarten, Itter, Kelchsau, Scheffau, Söll, Westendorf. Z každé z nich vedou lanovky na zasněžené kopce. Jde o jeden z nejekologičtějších lyžařských regionů na světě. Získal už řadu ocenění, například před pěti lety vyhrál v prestižním soutěži britského deníku The Telegraph ocenění World Snow Award. Několik let také vítězí na portále skiresort.at jako nejekologičtější lyžařský region.

„Už dvacet let jsou všechny lanovky a vleky stoprocentně napájené zelenou elektřinou z obnovitelných zdrojů vodní energie," říká Anita. A v roce 2008 jsme uvedli do provozu lyžařský vlek Sonnenlift, který byl jako první na světě kompletně poháněný solární energií," doplňuje.

Na stále více budovách a lanovkách se nacházejí fotovoltaické panely, které v budoucnu ušetří až padesát procent externího proudu a nákladů na energii. Letos přibudou další. Obnovitelná energie se využívá rovněž k vytápění provozních budov. „Kromě pelet a biomasy se stále více využívá odpadní teplo z vleků, sněžných děl a transformátorů pomocí tepelných čerpadel. I horská restaurace Choralpe je vytápěna zpětným teplem z lanovek," dodává Anita.

Pro zasněžování celého areálu je k dispozici 1 700 sněžných děl, které čerpají vodu z 16 přírodních retenčních jezer. Některých jsme si všimli i při lyžování. Napájené jsou především z tajícího sněhu, srážek a horských pramenů. Díky jarnímu tání sněhu se voda zase přirozeným způsobem vrací do přírody. „Letos jsme retenční nádrže rozšířili, takže se dosavadní doba zasněžování z osmi dnů zkracuje na čtyři," dodává Anita.

Ale jedinečný je region právě svým zaměřením na ekologii, což mu řada dalších středisek může v současné energetické krizi hodně závidět. „Začali jsme s tím už před lety a letos si ještě více uvědomujeme, jak správná cesta to byla," říká Anita.

Na sjezdovku vlakem

Ani doprava nezůstává stranou zdejšího ekologického myšlení. Areál chce více lákat lidi bez automobilů, a tak přibývá vlakových spojů. Lyžaři mohou díky výhodné jízdence spojené se skipasem cestovat vlakem ze všech železničních stanic v Rakousku.

Zvýhodněné jsou i mezinárodní spoje z Nizozemska a Německa. „Například hosté z Hamburku, Düsseldorfu a Amsterdamu mohou přes noc cestovat do všech středisek SkiWeltu a hned ráno odpočatí vyrazit na sjezdovky,“ chlubí se Anita.

V letošní sezoně přibyly vlakové spoje ze Švédska, Dánska i z Londýna. Z Mnichova jezdí do SkiWeltu denně kyvadlová doprava. Přímé spoje z Česka ale zatím chybí. „Chceme cestování vlakem dál rozšiřovat, třeba se podaří domluvit i spolupráci s Českem. Češi nás totiž stále víc objevují,“ uzavírá Anita naše povídání.